

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **B. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 5 lutego 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w
rozpoznaniu sprawy IV KK 339/24,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu
sprawy IV KK 339/24.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońców skazanego B. B. . Pierwotnie sprawa skazanego została zarejestrowana pod sygn. akt IV KK 343/23. Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2024 r., IV KK 343/23, Sąd Najwyższy w składzie: SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca), SSN Małgorzata Bednarek, SSN Radosław Witkowski oddalił kasację jak oczywiście bezzasadną.

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2024 r., IV KO 78/24, Sąd Najwyższy wznowił postępowanie kasacyjne, uchylił postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2024 r., IV KK 343/23, o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnej kasacji wniesionej przez obrońców skazanego B. B. i kasację przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu – Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym.

Po wznowieniu postępowania sprawa skazanego została zarejestrowana pod sygn. akt IV KK 339/24. Pierwotnie do jej rozpoznania wyznaczona została SSN Małgorzata Bednarek. obrońca skazanego złożył wniosek o jej wyłączenie, z kolei SSN Małgorzata Bednarek złożyła oświadczenie wskazując, że brała udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone na skutek wznowienia postępowania, co spowodowało jej wyłączenie od udziału w sprawie z mocy prawa.

Następnie sprawa została przydzielona SSN Stanisławowi Stankiewiczowi. Na skutek wniosku obrońcy skazanego, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 listopada 2024 r., IV KK 339/24 [KRI 629], wyłączył go od udziału w rozpoznaniu sprawy.

Kolejno sprawa została przydzielona SSN Antoniemu Bojańczykowi. Co to tego Sędziego obrońca skazanego również złożył wniosek o wyłączenie, który okazał się skuteczny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2024 r., IV KK 339/24 [KRI 696]).

W dalszej kolejności sprawa została przydzielona SSN Annie Dziergawce. Uwzględniając wniosek obrońcy skazanego, postanowieniem z dnia 17 stycznia 2025 r., IV KK 339/24 [KRI 740], SSN Anna Dziergawka została wyłączona od udziału w rozpoznaniu tej sprawy.

Następnie sprawa została przydzielona do rozpoznania SSN Pawłowi Kołodziejskiemu. Pismem z dnia 20 stycznia 2025 r. obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie sędziego, argumentując, że w stosunku do SSN Pawła Kołodziejskiego istnieją uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. Wniosek został zarejestrowany pod sygn. akt IV KK 339/24 [KRI 768]. W uzasadnieniu wniosku obrońca podał, że SSN Paweł Kołodziejski został powołany do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS). Wskazał, że jest to okoliczność, która legła u podstaw dotychczasowych postanowień o wyłączeniu sędziów w tej sprawie, jak i podjęciu decyzji o wznowieniu postępowania kasacyjnego. Podkreślił, że wniosek o wyłączenie sędziego

podyktowany jest przeciwdziałaniem wystąpienia w sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny i doprowadził do wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy IV KK 339/24.

Wniosek należało uwzględnić z uwagi na konieczność zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały trzech Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), gdzie wskazano m.in., że „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu

bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”. Jest ono także aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPCz”) z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: „EKPC”, „Konwencja”), udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPCz z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

Wyłączając SSN Pawła Kołodziejewskiego od orzekania w tej sprawie Sąd Najwyższy miał na względzie także najnowsze orzecznictwo ETPCz, w którym aprobowane są kolejne ugody zawierane ze skarżącymi wskazującymi na naruszenie ich prawa do sądu ustanowionego ustawą na skutek wydawania orzeczeń przez Sąd Najwyższy z udziałem wadliwie powołanych sędziów. Trzeba odnotować, że w ramach zawartych ugód rząd zobowiązał się do wypłacenia skarżącym zadośćuczynień w kwocie po 10.000 euro (por. m.in. decyzje ETPCz z dnia 5 grudnia 2024 r.: *Cupał i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 30049/22; *Zieliński*

przeciwko Polsce, skarga nr 3423/22; *Łabudek przeciwko Polsce*, skarga numer 43727/21).

Podsumowując, celem zapewnienia skazanemu dostępu do sądu niezależnego, bezstronnego, ustanowionego ustawą w rozumieniu konstytucyjnym i konwencyjnym, a także mając na względzie wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w przypadku orzekania przez Sąd Najwyższy w obecnie wyznaczonym składzie, należało wyłączyć SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy IV KK 339/24.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.ł]